



VII.7037.133.2015.GZ

Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej
al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwróciła się matka uczennicy Liceum Ogólnokształcącego w Komorowie z prośbą o interwencję w sprawie braku procedury umożliwiającej jej córce uzyskanie promocji do klasy wyższej lub podejście do egzaminu poprawkowego. Egzamin, w jakim jej córka brała udział, został przeprowadzony z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa. Jej podanie o promocję warunkową nie zostało rozpatrzone z należytą starannością. Z uwagi na powyższe jej córka zrezygnowała z realizacji obowiązku szkolnego w szkole, do której dotychczas uczęszczała. W konsekwencji uniemożliwiło to jej podejście do egzaminu poprawkowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, jak również uzyskanie warunkowej promocji do klasy wyższej.

W powyższej sprawie, pismem z dnia 19 listopada 2015 r., Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Mazowieckiego Kuratorium Oświaty w celu uzyskania wyjaśnień. W piśmie z dnia 10 grudnia 2015 r. Mazowiecki Kurator Oświaty (nr pisma KPU.5533.82.2015.EM) wskazał, że wizytator Kuratorium Oświaty w Warszawie przeprowadził dwukrotnie w przedmiotowej szkole kontrolę dotyczącą przestrzegania przepisów prawa w zakresie przeprowadzania egzaminów poprawkowych i promowania uczniów, w wyniku których stwierdzono szereg nieprawidłowości i wydano dyrektorowi stosowne zalecenia, które są monitorowane w ramach pełnionego nadzoru przez kuratorium. Jednocześnie Mazowiecki Kurator Oświaty podkreślił, że w obecnym stanie prawnym brak jest przepisów prawa oświatowego umożliwiających przeprowadzenie ponownego egzaminu poprawkowego, kiedy dziecko nie jest uczniem danej szkoły (kopię tego pisma przesyłam uprzejmie w załączeniu).

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.), uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny klasyfikacyjne roczne, które

stanowią podsumowanie osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych i zachowania ucznia w danym roku szkolnym¹. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej, uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej, otrzymał negatywną ocenę klasyfikacyjną z jednych albo dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, może przystąpić do egzaminu poprawkowego z tych zajęć². Ponadto, w sytuacji, gdy uczeń lub jego rodzice uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna z zachowania zostały ustalone niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tych ocen, istnieje możliwość zgłoszenia zastrzeżeń do dyrektora szkoły³. W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania zostały ustalone niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tych ocen, dyrektor szkoły powołuje komisję, która w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych przeprowadza sprawdzian z wiadomości i umiejętności ucznia oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych⁴.

Egzamin poprawkowy oraz sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 843 ze zm.), przeprowadza komisja, w której skład wchodzi dyrektor szkoły albo nauczyciel wyznaczony przez dyrektora szkoły – jako przewodniczący komisji i nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne oraz nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne. Skład jej może ulec zmianie jedynie w odniesieniu do nauczyciela prowadzącego dane zajęcia, na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach⁵.

Ponadto, w sytuacji niezdania egzaminu poprawkowego z jednych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, uczeń – jeden raz w ciągu danego etapu edukacyjnego – może otrzymać promocję do klasy programowo wyższej pod warunkiem, że te zajęcia są realizowane w klasie programowo wyższej. O powyższej możliwości decyduje rada pedagogiczna danej szkoły⁶.

Ustawa o systemie oświaty przewiduje możliwość podejścia do egzaminu poprawkowego i sprawdzianu z wiadomości i umiejętności ucznia przed szkolną komisją oraz warunkową promocję do klasy programowo wyższej za zgodą rady pedagogicznej danej szkoły. **Brak jest natomiast przepisów umożliwiających uczniowi, ponowne podejście do egzaminu, poza szkołą do której uczęszczał. Ustawa nie przewiduje**

¹ Art. 44e w zw. z art. 44f ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

² Art. 44m ust.1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty.

³ Art. 44n ust.1 ustawy o systemie oświaty.

⁴ Art. 44n ust. 4 pkt 1 ustawy o systemie oświaty.

⁵ § 18 i § 19 rozporządzenia.

⁶ Art. 44m ust.6 ustawy o systemie oświaty.

również możliwości promocji do klasy programowo wyższej w sytuacji zmiany szkoły przez ucznia.

Prawo do nauki, wyrażone w art. 70 Konstytucji RP, ma na celu zapewnienie możliwości zdobywania wiedzy osobom do 18. roku życia, z uwagi na objęcie je obowiązkiem szkolnym określonym w ustawie. Za prawidłową organizację procesu nauczania, wychowania i opieki w szkołach i placówkach odpowiadają organy państwa i jednostek samorządu terytorialnego, które wykonują w tym zakresie swe obowiązki ustawowe. Rzecznik Praw Obywatelskich, stojąc na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji RP oraz w innych aktach normatywnych, z uwagą i troską śledzi w szczególności sytuację związaną z równym dostępem do wykształcenia.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w opisywanej sprawie.

(-) [*Adam Bodnar*]

Zal.1.